

Initiatiefvoorstel Hogeschoolraad

Aan: College van Bestuur
Van: Hogeschoolraad
Indiener: Martijn Grul (Fractie Vlijmscherp)
Opsteller: LSVb, ISO en Werkgroep Studentenwelzijn HU
Onderwerp: Actieplan Studentenwelzijn

Voorwoord

Dit initiatiefvoorstel is geschreven met medewerking van de medezeggenschapsraden van hogescholen en universiteiten in het hele land. In samenwerking met het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) en de Landelijke Studentenvakbond (LSVb) wordt geprobeerd op deze wijze het gesprek over de problematiek rondom studentenwelzijn tot een hoger niveau te brengen en concrete aanbevelingen te doen.

Inleiding

Uit recent onderzoek van onder meer Hogeschool Windesheim (Dopmeijer, 2018), het Bureau Studentenartsen van de Hogeschool en Universiteit van Amsterdam (Van der Heijde & Vonk, 2011) en het lectoraat Studiesucces van Hogeschool Inholland (Gubbels & Kappe, 2017) blijkt dat studenten in toenemende mate stress-, angst-, burn-out- en depressieklachten ervaren.

Volgens het Centre for Education of Statistics and Evaluation dient onderwijs niet alleen gericht te zijn op het behalen van academische prestaties, maar ook op het welzijn van de student op intellectueel, fysiek, sociaal-emotioneel en moreel gebied. Een hogere mate van welzijn van studenten leidt tot betere cognitieve resultaten (Centre for Education Statistics and Evaluation, 2015).

Om krachten te bundelen en meer bekendheid aan de problematiek te geven, is het Partnership Studentenwelzijn opgericht. Dit platform en het actieplan (Partnership Studentenwelzijn, 2018) werd april 2018 officieel gelanceerd. In het voorjaar 2018 startte op initiatief van Minister van Engelshoven tevens een werkgroep Studentenwelzijn, waarin een gezamenlijke ambitie studentenwelzijn werd uitgewerkt door ISO, LSVb, Expertisecentrum handicap + studie, handicap, de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten, de Vereniging Hogescholen en OCW. Deze ambitie heeft de minister in oktober 2018 naar de Tweede Kamer gestuurd als bijlage bij haar gelijke kansenbrief (Vereniging Hogescholen et al, 2018). Naar aanleiding hiervan heeft OCW het Expertisecentrum handicap + studie de opdracht gegeven om partijen bij elkaar te brengen en een aanpak studentenwelzijn te ontwikkelen. In januari 2019 start naar aanleiding

daarvan het Landelijk Netwerk Studentenwelzijn Hoger Onderwijs, waar vrijwel alle hoge onderwijsinstellingen zich hebben aangemeld.

In 2016 heeft Nederland het VN-verdrag inzake personen met een handicap geratificeerd. Jan Bogerd heeft op 19 november 2018 een intentieverklaring ondertekend, waarmee de HU zich committeert aan dit verdrag en het als 'stip op de horizon' neemt voor beleidsontwikkeling en jaarlijks speerpunten benoemt op weg naar inclusief onderwijs.

Aanbevelingen van het platform studentenwelzijn

Het platform studentenwelzijn definieert studentenwelzijn als:

“een duurzame positieve psychische staat, gekenmerkt door veerkracht, tevredenheid met zichzelf, relaties en ervaringen tijdens de studententijd en gekenmerkt door de afwezigheid van psychische klachten zoals stress, angst en depressie” (Gubbels & Kappe, 2017).

Om het welzijn van alle studenten te stimuleren, doet het platform Studentenwelzijn vijftien aanbevelingen binnen vijf thema's:

1. Bewustzijn creëren voor studentenwelzijn

- a. Vergroot het maatschappelijk bewustzijn van de negatieve invloed van prestatiedruk, sociale normen en sociale media op het welzijn van studenten.
- b. Verminder stigma's met betrekking tot psychosociale problemen en hulpzoekend gedrag van studenten door het opzetten van awareness campagnes en de inzet van rolmodellen.
- c. Vergroot Mental Health Literacy van studenten, docenten en studentbegeleiders.

2. Binding en een veilig studieklimaat

- a. Creëer een veilig, steunend studieklimaat door openheid over fysieke en psychosociale problemen van studenten te normaliseren en uitnodigend te zijn naar studenten die hulp kunnen gebruiken. Erkenning van de ernst van het probleem door het college en decanen is hierbij een eerste stap.
- b. Maak het mogelijk dat hogescholen en universiteiten kunnen aansluiten bij het Gezonde School concept en formuleer de criteria waaronder ook hogescholen en universiteiten het vignet Gezonde School kunnen behalen.
- c. Versterk de sociale en academische binding, onder meer bij aanvang van de opleiding. Investeer als onderwijsinstelling in een eerste 100 dagen aanpak, die gericht is op de sociale- en academische binding van studenten met de instelling, opleiding, docenten, medewerkers (waaronder studentbegeleiders) en medestudenten.
- d. Op een ideale hogeschool is er een prettig en veilig leer- en werkklimaat, waarin alle studenten, docenten en medewerkers zichzelf kunnen zijn en niemand wordt aangevallen of gediscrimineerd op bijvoorbeeld afkomst,

geaardheid of religie. Op deze hogeschool vindt dialoog plaats vanuit wederzijds respect en goed onderbouwde argumentatie (Werkgroep Diversiteit Hogeschool Utrecht, 2017).

3. Preventie & vroegsignalering

- a. Besteed meer aandacht aan de preventie en vroegtijdige signalering van psychosociale problemen bij studenten zoals angst, depressie, burn-out en middelengebruik.
- b. Besteed meer aandacht aan suïcidepreventie bij studenten.
- c. Creëer een aanbod voor jaarlijkse screening van alle hoger onderwijs studenten op hun psychische gezondheid en zorg voor gepersonaliseerde terugkoppeling aan studenten.

4. Professionalisering van docenten en studentbegeleiders

- a. Neem studentenwelzijn op als thema in het professionaliseringsaanbod van de onderwijsinstellingen.
- b. Besteed meer aandacht aan deskundigheidsbevordering (kennen, herkennen, erkennen) van docenten en studentbegeleiders op het gebied van: studieklimaat, psychosociale problemen bij studenten, vroegsignalering, zelfhulpmogelijkheden voor studenten en hulpaanbod voor studenten.

5. Hulpaanbod en psychische interventies

- a. Zorg voor voldoende en tijdig hulpaanbod voor studenten op elke hogeschool of universiteit in de persoon van studentpsychologen, decanen, studentbegeleiders, studieadviseurs en/of externe zorgprofessionals en verken de mogelijkheid tot peer- support en een maatjessysteem als additionele hulpbron.
- b. Realiseer een goed systeem van ketenzorg, een goede kwaliteit van zorg en goede onderliggende afstemming in de keten, zowel binnen als buiten de onderwijslocatie(s).
- c. Voorzie studenten, docenten, en studentbegeleiders van duidelijke informatie over de mogelijkheden voor hulp en advies m.b.t. psychosociale problemen.
- d. Investeer meer in online en blended (eHealth) hulpaanbod voor studenten.

Conclusie

De problematiek en aanbevelingen zoals hierboven beschreven zijn algemeen geldend. Het advies aan het College van Bestuur is om met de medezeggenschap in gesprek te gaan over deze aanbevelingen en gezamenlijk, op korte termijn, tot een taskforce studentenwelzijn voor de Hogeschool Utrecht te komen.

Taskforce Studentenwelzijn HU

De taskforce studentenwelzijn die HU-breed opereert heeft de volgende taken:

- Het in kaart brengen van initiatieven m.b.t. studentenwelzijn op de HU
- Het verbinden van deze initiatieven zodat deze elkaar kunnen versterken
- Deelname aan het landelijk netwerk studentenwelzijn HO om kennis te delen m.b.t. initiatieven en kennis o.g.v. studentenwelzijn buiten de HU
- Het op de agenda zetten van het thema studentenwelzijn d.m.v. workshops en studiedagen
- Doorlopend desk research om initiatieven van een wetenschappelijke fundering te kunnen voorzien, waar mogelijk in samenwerking met het landelijk netwerk studentenwelzijn

Informeel bestaat al sinds een aantal maanden een werkgroep studentenwelzijn. Het initiatief hiervoor kwam voort uit de behoefte van een aantal collega's om HU-breed de krachten te bundelen op het thema 'studentenwelzijn' en interdisciplinair samen te werken. Deze werkgroep zou geformaliseerd kunnen worden als taskforce studentenwelzijn.

De leden van deze werkgroep zijn:

- Projectleider implementatie studeren+; initiatiefnemer landelijk netwerk studentenwelzijn HO
- Studentendecaan student support center HU
- Beleidsmedewerker studeren+
- voorzitter werkgroep diversiteit HU
- Student HU, lid van de HSR
- Docent HU en support onderwijsinnovatie

De bovengenoemde werkgroep studentenwelzijn heeft de ambitie om de volgende partijen te betrekken om het thema structureel te verankeren binnen de HU:

- Studeren +
- Studentendecanaat en student learning center
- Zorg(en) voor de student (gemeente Utrecht)
- Student & Handicap
- Supportteam Onderwijsinnovatie
- Expertisecentrum Docenten
- PowerPlatform HU
- Werkgroep diversiteit
- Taskforce studentenwelzijn van de Universiteit van Utrecht

Bronnenlijst

Centre for Education Statistics and Evaluation. (2015). *Student Wellbeing. Literature review*. NSW Department of Education and Communities.

Dopmeijer, J. (2018, 04 07). Factsheet Onderzoek Studieklimaat, gezondheid en studiesucces 2017. Opgeroepen op 01 11, 2019

Gubbels, N., & Kappe, F. (2017). Onderzoeksleerlijn Studentenwelzijn - Onderzoeksagenda. Lectoraat Studiesucces Hogeschool Inholland.

Gubbels, N., & Kappe, F. (2017). Stress en bevlogenheid. Explorerend onderzoek naar de mate van stress en bevlogenheid bij studenten van Hogeschool Inholland. Lectoraat Studiesucces Hogeschool Inholland.

Partnership Studentenwelzijn. (2018). Actieplan Studentenwelzijn. Opgehaald van <https://www.iso.nl/website/wp-content/uploads/2018/04/Actieplan-Partnership-Studentenwelzijnversie-def.pdf>

Van der Heijde, C., & Vonk, P. (2011). Studentengezondheidstest. Opgehaald van <http://www.studentengezondheidstest.nl>

Vereniging Hogescholen et al. (2018). Naar een inclusiever hoger onderwijs. Gezamenlijke ambitie studentwelzijn. Opgeroepen op 01 11, 2019, van <https://www.vereniginghogescholen.nl/actueel/actualiteiten/gezamenlijke-ambitie-studentenwelzijn>

https://www.vereniginghogescholen.nl/system/knowledge_base/attachments/files/000/000/973/original/Gezamenlijke_Ambitie_Studentenwelzijn.pdf?1540459004

Werkgroep Diversiteit Hogeschool Utrecht. (2017). Opgehaald van <https://www.onderzoek.hu.nl/Kenniscentra/Sociale-Innovatie/Innovatieve-Maatschappelijke-Dienstverlening/Diversiteit>